

# BIJGELOOF VOOR EEN DEEL OP WAARHEID GEGROND;

DOOR

H. C. VAN HALL.

---

In Frankrijk bestaat een, waarschijnlijk zeer oud, bijgeloof, dat, om een onvruchtbaren boom vruchtbaar te maken, het genoeg is dien te beladen met een steen uit de naastbij gelegene gemeente afkomstig (*Journal de l'Agriculture* 1870, 1, p. 587). Voor het laatste gedeelte van dit volksgeloof kan natuurlijk geen reden bestaan; maar voor het eerste kan een goede grond gevonden worden.

Men weet, dat de sappen in den boom door het buitenste of jongste deel van het hout opstijgen en, na in de bladen tot voedende vochten bereid te zijn, door de schors nederdalen. Als nu, zooals ik dat bij notenboomen meermalen gezien heb, een groote steen gelegd is in de mik, dat is in de vorkswijze verdeeling van den stam in twee of drie takken, ontstaat, bij het dikker worden der takken, aldaar eene belemmering tegen het nederdalen der voedende vochten, die alzoo gedwongen worden meer in den tak en de takjes te blijven en daar aanleiding geven, dat de takken minder in houttakken (waterloten), maar meer in vruchttakjes uitgroeien. Ook in de West-Indiën wordt, ik meen bij den Papayeboom (*Carica Papaya*), wel eens een groote steen in de vorkswijze verdeeling der takken gelegd, ten einde de vruchtbaarheid des booms te bevorderen. Op Malta tracht men, volgens LINDLEY, (*Grondbeginselen der Horticultuur* 1842, bl. 222), de vruchtbaarheid van den pistacheboom (*Pistacia vera*) te vermeerderen, door een tamelijk grooten steen in de gaffelvormige verdeeling der takken te leggen.

Met dit een en ander staat het gevoelen in verband, dat een notenboom — ik bedoel den Walnoot of groote noot (*Juglans regia*) — goed slaag moet hebben, om veel vrucht te dragen, waarom ik dan ook menigmaal den hoofdstam van zoodanigen boom met stevige knuppels zag slaan of zware steenen daartegen aanwerpen. Die kneuzingen van de schors geven natuurlijk eenige belemmering in het nederdalen der voedende vochten. Zoo zal ook in den regel een geënte (gegriffelde) vruchtboom meer dragen, niet alleen vruchten van eene andere soort, maar ook in grooter hoeveelheid, omdat bij de griffeling de schors altoos eenige verwonding ondergaat en dikwijls ook eenige draaiing of scheefheid bij de inplanting der veredelde takken ontstaat.

Het *ringen* of afnemen van de schors in een kring om stam of tak, bij vruchtboomen en bij rozen, geschiedt mede om de deelen *boven* de plaats der ringing meer bloem en vrucht te doen dragen. In het aangehaalde werk van LINDLEY worden (bl. 219—222) eenige opmerkingen omtrent dit ringsnoeijen, zooals hij het noemt, medegedeeld, inzonderheid volgens KNIGHT, naar wiens meening tot de aangewezen werking van het ringen wordt medegewerkt, door dat het afdalend sap in het “splint” (liever *spint*, *alburnum*, het jonge hout) doordringt en, zich met het opklimmend sap verbindende, daaraan eigenschappen mededeelt, welke het te voren niet bezat. Het spint, dat boven het ontschorste gedeelte gelegen is, is ook soortelijk zwaarder dan dat hetwelk onder hetzelfde gevonden wordt. Het ringen is echter niet veel in gebruik, omdat, als de ringen smal zijn, daarvan weinig uitwerking gezien wordt, en als de randen der gemaakte wond ver van elkander zijn, de genezing der wond moelijk wordt en de levensduurzaamheid van het boven den ring gelegen deel hierdoor vermindert. Daarom wordt het ringen ook wel eens vervangen door het stijf omsnoeren van een stam of tak met koord of ijzerdraad, waarvan echter de uitwerking minder duidelijk is.

Met dit een en ander staat mede in nauw verband het omsnoeren of inkeven van de schors van een in den grond nedergebogen tak, bij het zoogenaamd *afleggen* of inleggen van een boom; waardoor de worteltjes spoediger te voorschijn komen *boven* de omsnoerde of verwonde plaats.

In het aangehaald stuk van het *Journal de l'Agriculture* vermeldt de schrijver, A. P. LEYRISSON, hoe hij in een klein dorp, aan een weg die twee gemeenten van een scheidt, een aantal kleine steenen vastgebonden zag aan de uiteinden der takken van vele vruchtboomen, waarbij

de boeren zich verheugden aan de grens van twee gemeenten te wonen, waardoor zij de "*pièrres propices*" zoo in hunne onmiddellijke nabijheid hadden. Het is zeer mogelijk, dat zoo deze steenen een gunstige werking uitoefenden, omdat zij de takken nederbogen en de voedende sappen alzoo meer bleven in de uiteinden, waar juist de bloemen en vruchten gevormd worden. Men weet, dat voor eenige jaren het nederbuigen der takken algemeen als nuttig aanbevolen is, en dat men ook bij leiboomen meermalen nut ondervindt van het nederbuigen of slangswijze in horizontale bogten buigen der takken, gelijk hierop nog onlangs door den heer U. P. GOUDSCHAAL in het *Tijdschrift voor Nijverheid* 1871, *Mededeelingen* bl. 2—3, bij den wijnstok gewezen is. Bij LINDLEY t. a. pl. (226—230) wordt dit mede vermeld en de waarnemingen van KNIGHT en BANKS hieromtrent medegedeeld en opgehelderd door eene afbeelding (bl. 229) van een zoogenaamden bolvormigen boom, van welken alle de takken van den omtrek door koorden aan paaltjes in den grond nedergetrokken waren en welke door rijke vruchtopbrengst uitmuntte.

Bij alle de hier nu vermelde denkbeelden en waarnemingen is eene merkwaardige overeenstemming blijkbaar.